
Sprawozdanie z działalności Towarzystwa : Sprawozdanie Sekretarza Generalnego

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 69, 65-72

2006

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

C. SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI TOWARZYSTWA

1. SPRAWOZDANIE SEKRETARZA GENERALNEGO

1. Rok 2006 był trzecim rokiem kadencji Prezydium i Zarządu wybranych na lata 2004–2006. Skład Prezydium nie uległ zmianie. Nie uległ zmianie również skład Komisji Rewizyjnej. W składzie Zarządu w Wydziale V funkcję Przewodniczącego od 2006 roku objął prof. Jerzy Majkowski, pozostali Przewodniczący i Sekretarze pełnili swoje funkcje bez zmian.

Pracami Językowej Komisji Sławistycznej przy Wydziale I kierowały w dalszym ciągu prof. Hanna Taborska (przewodnicząca) i dr Ewa Rudnik-Karwatowa (sekretarz), a pracami Komisji Kultury Słowa przy Wydziale I – prof. Kwiryna Handke (przewodnicząca) i mgr Marta Sobocińska (sekretarz).

2. W dniu 31 grudnia 2006 roku TNW liczyło 433 członków, w tym jednego członka honorowego, którym jest prof. Zdzisław Mikulski.

Wydział	I	II	III	IV	V	VI	Sekcja Rolnicza	Razem
Członkowie zwyczajni	55	40	50	37	42	47	14	285
– w tym seniorzy	39	29	34	21	25	34	12	194
– w tym nowi	–	–	–	–	–	–	–	
Członkowie korespondenci	24	20	19	15	24	36	9	147
– w tym seniorzy	1	7	4	3	8	9	6	38
– w tym nowi	1	1	–	1	–	2	–	5

Wydział	I	II	III	IV	V	VI	Sekcja Rolnicza	Razem
Członkowie honorowi	–	–	1	–	–	–	–	1
Razem	79	60	70	52	66	83	23	433*
Członkowie zmarli w 2006	4	5	1	1	–	2		13

* W tabeli zmieniono liczbę 435 (zob. Sprawozdania komisji Rewizyjnej) po informacji o śmierci 2 członków TNW.

W ciągu 2006 roku przyjęto 5 członków–korespondentów. Są to: prof. Romuald Huszcza (Wydział I), prof. Elżbieta Witkowska–Zaręba (Wydział II), prof. Katarzyna Niemirowicz–Szczytt (Wydział IV), prof. Zdzisław Mrugalski i prof. Krzysztof Lebenstein (Wydział VI). Ponadto powołano 8 członków–korespondentów na członków zwyczajnych. Są to: prof. Jerzy Duma, prof. Antoni Furdal, prof. Barbara Koc, ks. prof. Julian Warzecha, prof. Jadwiga Zieniukowa (Wydział I), prof. Andrzej Członkowski, prof. Jerzy Jurkiewicz, prof. Joanna Strosznajder (Wydział V).

Zmarło 13 członków: prof. Krzysztof Badźmirowski (elektronik, metrolog, członek korespondent Wydziału VI), prof. Juliusz Wiktor Gomulicki (historyk literatury polskiej, członek zwyczajny Wydziału I), prof. Henryk Hiż (filozof, członek zwyczajny Wydziału II), prof. Zbigniew Jaczewski (specjalista w zakresie fizjologii zwierząt, członek zwyczajny Wydziału IV), prof. Ryszard Kiersnowski (historyk średniowiecza, członek zwyczajny Wydziału II), prof. Stanisław Kocańda (specjalista w zakresie budowy i eksploatacji maszyn, członek zwyczajny Wydziału VI), prof. Leon Koj (filozof, członek zwyczajny Wydziału II), prof. Leszek Moszyński (filolog słowiański, członek zwyczajny Wydziału I), prof. Jan Mujżel (specjalista w zakresie ekonomii politycznej, członek zwyczajny Wydziału II), prof. Zofia Sinko (historyk literatury polskiej i angielskiej, członek zwyczajny Wydziału I), prof. Ziemowit Sujkowski (specjalista w zakresie fizyki jądrowej, członek korespondent Wydziału III), prof. Anna Szelest (filolog klasyczny, członek zwyczajny Wydziału I) oraz prof. Marian Wojciechowski (specjalista w zakresie historii najnowszej, członek zwyczajny Wydziału II).

3. W roku 2006 TNW zorganizowało następujące zebrania i sesje:

Ogólne zebrania naukowe:

- (1) 24 marca (przed zebraniem administracyjnym) z referatem prof. Włodzimierza Zycha – *Dlaczego Stanisław Staszic jest nam tak bliższy i współczesny*.
- (2) 25 maja z referatem prof. Stefana Pokorskiego – *Pola, cząstki i kosmos*.
- (3) 20 listopada z referatem prof. Janusza Tazbira – *Wiedza o przeszłości jako ofiara manipulacji*.

Sesje naukowe¹:

- (1) Sesja *KULTURA POLITYCZNA* (dyskusja okrągłego stołu) – współorganizowana z Instytutem Filozofii Uniwersytetu Warszawskiego. Uczestnicy: Maria Krzysztof Byrski, Jacek Jadacki, Miłowit Kuniński, Ryszard Legutko, Barbara Markiewicz, Czesław Porębski.
- (2) Sesja *OSTATNIE NAGRODY NOBLA W DZIEDZINIE MEDYCYNY I CHEMII* – zorganizowana przez Wydział IV i Wydział V. Referent: Katarzyna Jagustyn–Krynicka.
- (3) Sesja *NAGRODA NOBLA W DZIEDZINIE MEDYCYNY I FIZJOLOGII 2006* – zorganizowana przez Wydział IV i Wydział V. Referenci: Bożena Kamińska i Andrzej Kaczanowski
- (4) Sesja *STRATEGIA ZWALCZANIA CHOROBY NIEDOKRWIENNEJ SERCA* – zorganizowana przez Wydział V. Referenci: Marek Dąbrowski i Wojciech Drygas.
- (5) Sesja *ONOMASTYKA – JĘZYK I KULTURA* była zorganizowana przez Wydział I. Referenci: Mieczysław Künstler, Ewa Rzetelska–Feleszko, Ewa Wolnicz–Pawłowska, Włodzimierz Pianka i Jerzy Duma.
- (5) Sesja *JĘZYKOWE, PSYCHOLOGICZNE I ETYCZNE ASPEKTY KOMUNIKACJI LEKARZA Z PACJENTEM* – zorganizowana przez Radę Języka Polskiego przy Prezydium PAN, Towarzystwo Naukowe Warszawskie, Polską Unię Onkologii wraz z Polskim Towarzystwem Onkologii Klinicznej. Referenci: Renata Grzegorzycykowa, Jerzy Pelc, Zbigniew Szawarski, Zbigniew Czernicki, Jan Doroszewski, Jerzy Majkowski, Jan Tatoń, Teresa Wysocka–Bobryk oraz Jerzy Jarosz i Elżbieta Ożarowska.

¹ Szczegółowy opis sesji zob. *Kronika naukowa*, s. 27–41.

- (6) Sesja międzynarodowa *POGRANICZA BIAŁORUSI: HISTORIA, KULTURA, JĘZYK* – zorganizowana przez Towarzystwo Naukowe Warszawskie, Ośrodek Badań nad Tradycją Antyczną UW i Instytut Sławistyki PAN. Wygłoszono 32 referaty i koreferaty, przygotowane przez naukowców z Polski (22), Białorusi (9) i USA (1).
- (7) Sesja międzynarodowa *ŹRÓDŁA ETNICZNE TRADYCYJNYCH KULTUR MUZYCZNYCH EUROPY ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ. PRZEKAZ EKLEZJALNY I LUDOWY* – zorganizowana przez Wydział II TNW oraz Instytut Muzykologii UW. Na symposium wygłoszono 20 referatów, w tym 8 przygotowanych przez gości z zagranicy: Białorusi (3), Estonii (1) Litwy (1), Łotwy (1) i Rumunii (2).
- (8) Sesja *TECHNIKI OBRAZOWANIA CZYNNOŚCI I NARZĄDÓW CZŁOWIEKA*, współorganizowana przez Wydział VI TNW, Polski Komitet Inżynierii Biomedycznej SEP, Instytut Inżynierii Precyzyjnej i Biomedycznej PW oraz Komitet Fizyki Medycznej, Radiologii i Diagnostyki Obrazowej PAN. Referenci: Jerzy Walecki, Andrzej Nowicki, Leszek Królicki, Tadeusz Pałko, Zbigniew Dunajski, Piotr Brodzki, Krzysztof Mikołajczak, Tomasz Sołtysiński.
- (9) Konferencję *PANSTWO I NAUKA* zorganizowała Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej przy współudziale TNW. W konferencji brało udział około 40 osób w tym kilkunastu członków TNW. Spośród członków TNW referaty wygłoszili: M. Dietrich, M. Grabski, A. Mencwel, A. Paszewski, W. Włosiński i A. K. Wróblewski.

Wydziałowe zebrania naukowe:

Wydział I

- 16 I – prof. Marcin Drzewiecki „Informacja systemu kształcenia w zakresie bibliotekarstwa i informacji naukowej w Polsce na przełomie wieków”.
- 20 II – ks. prof. Julian Warzecha „Prezentacja najnowszego przekładu *Nowego Testamentu i Psalmów*”.
- 19 VI – prof. Aleksander Kiklewicz (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski) „Aktualne problemy semantyki funkcjonalnej”.
- 11 XII – prof. Renata Grzegorzczkowska „Od wspólnoty do obcości. Rozwój znaczeniowy polskiego przymiotnika *obcy* na tle słowiańskim”.

Wydział II

- 14 XI – prof. Jerzy Kłoczowski „Współczesna debata historyków nad pojęciem Europy Środkowowschodniej”.
- 20 XI – prof. Janusz Tazbir „Wiedza o przeszłości jako ofiara manipulacji”.

Wydział IV

- 28 III – dr Katarzyna Brzostek „Mowa bakterii – system *quorum sensing*”.
- 25 IV – prof. Jacek Modliński „Wykorzystanie klonowania somatycznego w ochronie zagrożonych gatunków ssaków”.
- 7 X – prof. Piotr Stępień: „Kto się boi genetyki?”.
- 12 XII – prof. Barbara Grzelakowska-Sztabert „Od błony komórkowej do jądra – szlaki sygnałowe zaangażowane w biosyntezę poliamid”.

Wydział VI

- 27 VI – prof. Konstanty Skalski „Współczesne techniki wytwarzania w inżynierii biomedycznej” i prof. Maciej Szafarczyk „Potrzeby, możliwości i błędy w kształceniu inżynierów”.

Pod auspicjami TNW oraz PAN odbywały się wykłady otwarte Wszechnicy PAN i TNW o charakterze popularnonaukowym. Były one przeznaczone dla szerokiego kręgu słuchaczy, miały miejsce w drugi wtorek miesiąca o godz. 17.30 w Sali Lustrzanej Pałacu Staszica. Do wygłaszania wykładów zapraszani byli znakomici naukowcy i ludzie kultury z wielu ośrodków krajowych i zagranicznych.

Tytuły wykładów:

- 10 I – prof. Marek Konarzewski „Ewolucja otyłości”.
- 14 II – prof. Antoni Rogalski „Optoelektronika podczerwień w Polsce”.
- 14 III – prof. Karol Myśliwiec „Gdzie powstała pierwsza piramida?”.
- 11 IV – prof. Marek Świtoński „Pies jako gatunek modelowy w badaniach genetyczno–medycznych”.
- 9 V – prof. Wojciech Kostowski „Uzależnienia – mechanizmy neurobiologiczne i perspektywy leczenia”.
- 13 VI – ks. prof. Tomasz Węclawski „O dwu postaciach mowy o Bogu”.
- 10 X – prof. Bożena Czerny „Czarne dziury w niebie”.
- 14 XI – *Nagrody Nobla po stu latach*. Prof. Henryk Koroniak (UAM): „Henri Moissan (1852–1907) – chemia”; prof. Włodzimierz

Zych (PW): „Joseph John Thomson (1856–1940) – fizyka”;
prof. Olgierd Narkiewicz (AM w Gdańsku): „Camilo Goldi
(1843–191) i Sanitago Ramony Cajal (1852–1834) – medycyna”.
12 XI – prof. Jan Lubiński: „Postępy w genetyce klinicznej nowo-
tworów”.

Ponadto odbyły się następujące zebrania:

- 11 zebrań Komisji Kultury Słowa.
- 1 ogólne zebranie administracyjne;
- 8 wydziałowych zebrań administracyjnych;
- 4 zebrania Zarządu;
- 4 zebrania Prezydium.

4. Podczas posiedzeń Prezydium i Zarządu Towarzystwa omawiano następujące sprawy:

(a) Nawiązanie kontaktów z Urzędem Miasta w związku z obchodami 100–lecia TNW w listopadzie 2007 roku i ewentualnym przewodnictwem Komitetu Honorowego Obchodów; 15 września 2006 roku delegacja TNW (Prezes i Sekretarz Generalny) spotkała się z Kazimierzem Marcinkiewiczem, Komisarzem Miasta, który obiecał pomoc finansową w organizacji obchodów

(b) Trwa sprawa sądowa pomiędzy TNW i PAN o przyznanie prawa własności dwóch działek w Konstancinie–Jeziornej. Działki te wchodziły w skład majątku TNW przekazanego nakazem władz Polskiej Akademii Nauk po niezgodnym z prawem zamknięciu działalności TNW w roku 1952. Ponieważ PAN w ciągu 50 lat nie wykorzystał tych działek w żadnym stopniu dla działalności naukowej, ani nie uregulował wobec nich prawa własności, TNW – uważając decyzje władz z 1952 roku za bezprawne i krzywdzące – stoi na stanowisku, że prawo do nich ma Towarzystwo. W pierwszej instancji sprawa została przegrana. Jednym z głównych argumentów wysuwanych przez PAN jest to, że Towarzystwo utraciło ciągłość z powodu wykreślenia go z rejestru stowarzyszeń. Warto zauważyć, że wykreślenie to nastąpiło z inicjatywy Biura Prezydzialnego PAN w roku 1954, a nie z inicjatywy władz państwowych. Na wniosek Zarządu złożona została apelacja. Sprawy majątkowe TNW prowadzi mecenas Urszula Parulska.

(c) W grudniu zebranie Zarządu odbyło się w siedzibie Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie obecnie znajdują się zbiory biblioteczne TNW, przeniesione ze zlikwidowanej Biblioteki PAN (główne jej zbiory zostały ulokowane w Gdańsku) – przekazane BUW

w formie daru. Kierownictwo BUW otoczyło ten zbiór staranną opieką. Zostanie on uporządkowany i umieszczony w zbiorach biblioteki w postaci wyodrębnionej i odpowiednio oznakowanej i będzie dostępny dla społeczności naukowej.

5. TNW opublikowało w 2006 roku 8 książek:

- Ewa Retelska–Feleszko, *W świecie nazw własnych*;
- Helena Krasowska, *Górale polscy na Bukowinie. Studium socjologiczne i leksykalne*;
- Ewa Golachowska, *Język i kultura ludności wsi szlacheckich i chłopskich dawnej ziemi drohickiej na Podlasiu. Studium socjolingwistyczne*;
- Beata Raszevska–Żurek, *Kształtowanie się nazwisk równych imionom w Polsce (XII–XVIw.)*;
- Lucyna Jankowiak, *Słownictwo medyczne Stefana Falimirza. Studium początków polskiej terminologii medycznej*;
- Gustaw Juzala, *Semiotyka folkloru muzycznego pograniczy polsko–litewskich*;
- *Acta Baltico–Slavica, T. XXIX* pod red. Irydy Grek–Pabisowej;
- *LXVII Rocznik TNW za rok 2005* pod red. Zdzisława Mikulskiego.

Opracowana została także wersja elektroniczna *Słownika słów kluczowych językoznawstwa slawistycznego* pod red. Zofii Rudnik–Karwatowej i Hanny Karpińskiej.

6. W roku 2006 kontynuowane były prace nad dwiema elektronicznymi bazami danych. Elektroniczna baza danych członków TNW i ich dorobku naukowego dostępna jest na stronie internetowej TNW (www.tnw.waw.pl) i liczy już ok. 2500 jednostek (rekordów).

Bibliograficzna baza danych światowego językoznawstwa slawistycznego – opracowana przez Językową Komisję Slawistyczną – rozbudowana została w 2006 roku o ponad 2500 rekordów, zawierających informację dokumentacyjną głównie za lata 1998 i 1999. Obecnie bibliograficzna baza danych liczy około 45 000 rekordów i jest w trakcie umieszczania na stronie internetowej.

Użytkownicy bibliograficznej bazy danych mogą korzystać ze *Słownika słów kluczowych językoznawstwa slawistycznego* zamieszczonego w postaci apletu na stronie internetowej:

www.ispan.waw.pl/cnis/bjs.htm

Aplet został opracowany w TNW.

7. TNW zajmowało się w dalszym ciągu rozdziałem stypendiów konferencyjnych dla młodych naukowców, przyznawanych przez Fundusz na rzecz Nauki Polskiej. W 2006 roku:

- rozdysponowano 474 500 zł;
- odbyły się 4 konkursy;
- rozpatrzono 549 wniosków;
- przyznano 149 stypendiów (minimalne stypendium: 800 zł; maksymalne stypendium: 7 000 zł).

Najwięcej było kandydatów reprezentujących biologię (62; wniosków rozpatrzonych pozytywnie – 17) i chemię (41; wniosków rozpatrzonych pozytywnie – 11).